

הושענא רבה

תדש"ן

ענין מלחמת גוג ומגוג ציוס זה יום הערצה (פס"ח שער הלולב פ"ה), יש להסביר כי איתא בגמ' (ב"ב ע"ה:) לא כירושלים של מטה ירושלים של מעלה, ירושלים של מטה הכל עולין לה, אבל ירושלים של מעלה אין עולין לה אלא המזומנים, וממילא לעת"ל כשיהי' מלחמת גומ"ג סביב לירושלים (יתכן במקום מוצא שמשם לוקחים הערצה (סוכה מ"ה:)), יהי' זה נצחונינו כשנאחז בירושלים של מעלה ששם אין להם אחיזה, ומשם נמשוך הנצחון לבלתי אחוז גם בירושלים של מטה לאו"ה הבאים שם, ולפיכך נריך להתקשר בקדושת ירושלים ועי"כ נאחז בה. וי"ל כי ירושלים של מעלה הוא צחי' משה (כידוע דור דעה היינו לאה דרגא דצינה (ע"ח שער ל"ב פ"א) שהוא ירושלים של מעלה), וירושלים של מטה הוא צחי' דוד מלכא משיחא. ולעת"ל יבוא משה עם משיח, כידוע מהזה"ק (ח"ב ק"ב) על מ'ה ש'היה ה'וא שיהיה (קהלת א', ט') ר"ת מש"ה, ולית חילא למשיחא למיפרק וכו' צר מינך (וזה"ק ח"ג רע"ח:), כי משה יהי' עם משיח, שמדת משה הוא נחם שממשיך נצחון למלכות. ועי' צמנחת יהודה שמציא רבינו זצ"ל מאציו הק' זצ"ל כי ג' פסיעות פסע משה כמבואר במדרש (תנחומא שמות ט"ו) צענין מראה הסנה, וביאר כי ג' פסיעות היינו מנלח עד מלכות. וע"כ צפסוק ליל שמורים וכו' (שמות י"ב, מ"ב) איתא בתרגום ירו' כי כד ישלים עלמא קיניה משה יפוק ממדברא ומלכא משיחא מרומא וכו', כי שמורי"ם צגימ' ירושלי"ם, ושמורים הוא לשון רבים צחי' צ"פ ירושלים, מש"ה רבינו משי"ח צ"ן דו"ד מלכינו צגימ' צ"פ ירושלי"ם.

וביום ערצה שהוא "יומא דדוד" צאו הנביאים שהם המשכה מ"משה" שהוא אב לנביאים ותיקנו מלות ערצה, ואמרינן בגמ' (סוכה מ"ד:) שהוא צעס הלכה למש"ה מסיני ורק שכחוס וחזרו ויסדוס, כי ערצה מורה על פ"ר דינים ה' צדי ערצה להמתיק הפ"ר דינים (שעה"כ סוכות דרוש ח'), ואמרו חז"ל (מגילה ג'). כי מנפ"ך שכחוס וחזרו ויסדוס, כי הפ"ר דינים שהם צחי' צימאוס מורה על נשמות שהם צמאוס החיות שאין בהם הרצה חיות, וע"כ יש שכחה בהם מחמת קטנות החיות שיש בהם, וציוס הזכרון שהוא ר"ה מעלים הפר דינים ע"י שופ"ר שהוא מיתוק פ"ר ע"י ש"י שצגימ' דצ"ש, וציומא סיומא דדינא שהוא הו"ר ממתיקין ע"י מלות ערצה, ואז נזכרין הנשכחות, ערצ"ה צגימ' זכר"ן, כי ערצה גדלה בצבל צעיקר כמ"ש על ערצים בתוכה (תהלים קל"ו, ב'), כי צבל שם נעטרו מתי מבול (שבת קי"ג:) שגרמו צעונותיהם שהקצ"ה כציכול ישכחם עם הארץ, כמ"ש צעת רעון ויזכור אלקים את נח (בראשית ח', א') מכלל דעד עתה שכוחות היו, ושירי הנשמות הנשכחות נשארו בצבל, והם צחי' ערבות, כי צבל לשון צילצול שנשאר מדור המבול שהי' צילצול צעולם, וערצה לשון עירוב ג"כ, וע"כ מרמזים על צחי' נשמות הללו. וע"כ על ערצים בתוכה תלינו כינורותינו ואמרנו שלא נשכח את ירושלים, כי על מקום השכחה קבלנו על עצמנו שלא נניח כח השכחה להשכיח אותנו את קדושת ירושלים. וכמו שקודם המבול זכר הקצ"ה את משה, כמ"ש צשגס הוא צשר והיו ימיו מאה ועשרים (בראשית ו', ג'), שקאי על מש"ה שצגימ' צשג"ס (חולין ס':) וימיו היו ק"כ כמבואר בזה"ק (ח"א ל"ז:), וזה גרס שסוכ"ס יזכור

הקצ"ה את העולם כמ"ש ויזכור ימי עולם משה
 עמו (ישעיה ס"ג, י"א), כי משה גורם זכירה, וע"כ הי'
 התיבה עלי גפ"ר בגימ' זכרון, והי' זכירה לעולם,
 כ"כ ע"י כח הנביאים שהם איתפשותא דמשה
 זוכרים לנו הנשמות השכוחות שהם בחי' ערצה ונחי'
 דור המבול, והם הנשמות שנאחזו בהם הפ"ר דינים
 והם נזכרים ביום זה. וע"כ ע'ומדות היו ר'גלינו
 ב'שעריך (תהלים קכ"ב, ב') ר"ת ערצ"ה, ומדבר שם

מירושלים של מעלה כמ"ש ירושלים הצנוי' כעיר
 שחזרה לה יחדיו (שם קכ"ב, ג'), וזוה נזכרים הערצות,
 וע"כ עשה הקצ"ה סוכה צירושלים כמ"ש ויהי'
 בשלם סוכו (שם ע"ו, ג'), כי ירושלי"ם ש"ל מט"ה עם
 סוכ"ה בגימ' ירושלי"ם ש"ל מעל"ה (כי החילוק
 בגימ' בין מט"ה למעל"ה הוא סוכ"ה). וביום סיום
 התיקונים של סוכה ננח נחון שלם בקשר
 לירושלים של מעלה צב"א.